

УДК 371.134.78

DOI <https://doi.org/10.32782/1992-5786.2025.98.28>**О. В. Цехмістро**кандидат мистецтвознавства,
старша викладачка кафедри вокально-хорової підготовки вчителя
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради**М. Л. Колеснікова**викладач кафедри вокально-хорової підготовки вчителя
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради**Є. Л. Башевський**викладач кафедри вокально-хорової підготовки вчителя
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ ТА ДИРИГЕНТСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Статтю присвячено визначенню сутності та змісту професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва як ключового аспекту їхньої педагогічної підготовки.

Доведено, що професійна компетентність є інтегративним утворенням, яке поєднує музично-виконавську майстерність, методичну підготовку, комунікативні навички та здатність до творчої самореалізації. Визначено, що якість професійної підготовки педагогів-музикантів залежить від рівня розвитку їхньої музичної культури, здатності до художньої інтерпретації творів та ефективного використання сучасних педагогічних технологій у освітньому процесі.

Особливу увагу приділено ролі вокально-хорової та диригентської підготовки у формуванні професійних компетентностей майбутніх педагогів-музикантів. Розглянуто освітні компоненти, що сприяють розвитку вокально-виконавських навичок, художньо-інтерпретаційних умінь, методики викладання вокального мистецтва та диригентсько-хорових компетентностей. Окреслено основні завдання та напрями формування вокально-хорової та диригентської майстерності, зокрема: аналіз і прийняття виступів видатних музикантів (аналітико-естетичний), удосконалення технічної майстерності (технічна підготовка) та розвиток здатності до творчої інтерпретації музичних творів (творчий підхід).

Проаналізовано значення сучасних педагогічних технологій у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва та їхню здатність адаптуватися до змін у мистецько-освітньому просторі. Висвітлено питання інтеграції інноваційних методик у освітньому процесі, що сприяє підвищенню рівня виконавської майстерності здобувачів вищої освіти та їхньої здатності до професійного самовдосконалення.

Автором обґрунтовано: важливість системної роботи до професійної підготовки, що охоплює теоретичні знання, практичні навички та художньо-естетичний розвиток студентів. Зроблено висновок про необхідність комплексного підходу до розвитку професійної компетентності, що сприятиме ефективній педагогічній діяльності та творчій самореалізації майбутніх учителів музичного мистецтва.

Ключові слова: фахова компетентність, вчитель музичного мистецтва, вокально-хорова майстерність, диригентсько-хорова підготовка.

Постановка проблеми. В умовах сучасного суспільства ускладнюються процеси соціалізації особистості, її інтелектуального, морального, естетичного, комунікативного та творчого розвитку. Освітня система реагує на ці виклики шляхом упровадження компетентнісного підходу, що передбачає формування здатності майбутніх фахівців ефективно діяти у професійній сфері, інтегруючи знання, уміння та особистісні якості. Компетентність не обмежується лише засвоєнням певного обсягу знань і навичок, а передбачає їхнє

усвідомлене та гнучке застосування в реальних педагогічних умовах.

Для майбутніх учителів музичного мистецтва особливе значення має розвиток професійної компетентності через вокально-хорову та диригентську підготовку, яка є не лише складовою їхньої виконавської майстерності, а й важливим інструментом педагогічного впливу. Однак на сучасному етапі спостерігається низка проблем у формуванні цих компетентностей: недостатня інтеграція виконавських, методичних і педагогічних аспектів

підготовки; обмежене застосування інноваційних освітніх технологій; потреба в оновленні методик викладання вокально-хорових дисциплін відповідно до сучасних вимог музичної педагогіки.

Отже, постає необхідність комплексного підходу до формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва, який би включав розвиток вокально-виконавських і диригентських навичок, художньо-інтерпретаційного мислення, педагогічної рефлексії та креативного підходу до навчання. Дослідження цих питань є актуальним як у теоретичному, так і в практичному аспектах, оскільки від рівня підготовки педагогів-музикантів залежить якість мистецької освіти та культурний розвиток суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Формування фахової компетентності тісно пов'язано з професійною підготовкою здобувачів освіти, що зумовлює необхідність комплексного підходу до вивчення цієї проблеми. У контексті професійної підготовки вчителів музичного мистецтва поняття фахової компетентності розглядається у працях багатьох дослідників. Зокрема, Л. Гаврилова, О. Горбенко, Л. Масол, М. Мороз, Л. Пастушенко, Р. Савченко, Г. Стець, М. Томашівська, Т. Ткаченко, Н. Юдзінок аналізують структуру та зміст професійної компетентності педагогів-музикантів, визначаючи її ключові складові, зокрема музично-виконавську майстерність, методичну підготовку, комунікативні навички та здатність до творчої самореалізації.

Важливу роль у професійній підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва відіграє вокально-хорова підготовка, яка впливає не лише на їхні виконавські навички, а й на методичні та педагогічні компетентності. Це питання є предметом досліджень таких науковців, як Н. Овчаренко, Т. Пухальський, С. Світайло, В. Кузьмичова, І. Ратинська, Л. Соляр, П. Яловський та інші. У їхніх працях розглядаються методики розвитку вокально-виконавських навичок, формування художньо-інтерпретаційного мислення, педагогічні підходи до навчання хорового диригування та особливості роботи з вокально-хоровими колективами.

Однак, незважаючи на значну кількість досліджень, актуальним залишається питання інтеграції вокально-хорової та диригентської підготовки у загальну систему професійної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва, розробка інноваційних методів навчання та вдосконалення педагогічних технологій у цьому напрямі. Це зумовлює необхідність подальших наукових досліджень, спрямованих на удосконалення змісту та методики підготовки майбутніх педагогів-музикантів.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є теоретичний аналіз особливостей формування

професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вокально-хорової та диригентської підготовки, а також виявлення ефективних практичних методів її реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Компетентність майбутнього вчителя музики є ключовою характеристикою його професійної підготовки, яка забезпечує успішну реалізацію педагогічної діяльності. У науково-педагогічних дослідженнях представлено різні підходи до визначення сутності та змісту професійної компетентності вчителів музичного мистецтва.

Зокрема, Р. Савченко розглядає професійну компетентність фахівців музичного мистецтва як інтегративну особистісну якість, що відображає здатність до самостійної успішної діяльності на основі загальногромадянських, психолого-педагогічних та музично-фахових компетенцій [5, с. 13].

Т. Пухальський визначає професійну компетентність учителя музики як інтегративне утворення, що поєднує знання, уміння та навички, набуті в процесі професійного досвіду, які забезпечують ефективну музично-педагогічну діяльність, творчу самореалізацію та професійний розвиток [3, с. 4].

Т. Ткаченко розглядає професійну компетентність учителя музики як комплексну властивість особистості, що включає професійні, комунікативні та особистісні якості, необхідні для досягнення високих результатів у професійній діяльності [6].

М. Мороз трактує професійну компетентність учителя музичного мистецтва як систему професійних та особистісних характеристик, що є показником здатності до творчої, інноваційно-педагогічної діяльності на інтегративних та етнокультурологічних засадах. Вчений зазначає, що основою професійної компетентності є система характеристик, яка включає комплекс теоретичних знань, практичних навичок, досвід у мистецькій та психолого-педагогічній сферах, а також ціннісні орієнтири особистості [2, с. 208].

Н. Юдзінок визначає професійну компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва як «особистісно-професійну якість, що визначає його здатність до осягнення художньо-змістової сутності музичних творів та їхнього матеріально-звукового втілення, слугує підґрунтям для створення нових сфер фахової діяльності (зокрема, просвітницького спрямування) та сприяє набуттю досвіду емоційно-ціннісного ставлення до явищ музичного мистецтва» [7, с. 76].

Як свідчать сучасні дослідження, сутність професійної компетентності майбутніх педагогів-музикантів визначається взаємозв'язком їхніх фахових знань, практичних умінь та особистісних якостей, що забезпечують ефективну педагогічну діяльність у сфері музичного мистецтва.

Узагальнюючи результати аналізу наукової літератури, професійну компетентність учителя музичного мистецтва можна розглядати як інтегративне утворення, що поєднує музично-виконавську майстерність, методичну підготовку, комунікативні навички та здатність до творчої самореалізації. Вона ґрунтується на усвідомленні ролі музики у вихованні особистості, умінні використовувати сучасні педагогічні технології та здатності адаптуватися до змін у мистецько-освітньому просторі.

Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва – це складний, багатоаспектний і поступовий процес, у якому важливу роль відіграють освітні компоненти, зокрема ті, що спрямовані на розвиток вокально-хорових і диригентських навичок.

Опанування освітніх компонентів вокально-хорової та диригентської майстерності не лише збагачує здобувачів вищої освіти технічними й виразними засобами музичного виконавства, а й формує їхню методичну підготовку, необхідну для ефективної педагогічної діяльності. Розвиток вокально-хорових компетентностей сприяє вдосконаленню музичного слуху, ритмічного відчуття, сценічної витримки та комунікативних навичок, що є важливими для роботи як із хоровими колективами, так і з окремими учнями. Освоєння диригентського мистецтва допомагає майбутнім педагогам глибше усвідомити значення жестової виразності, художньої інтерпретації та стилістичної автентичності у виконавському процесі.

Погоджуємося з дослідником Т. Д. Пухальським [3], що музично-виконавська підготовка є важливим напрямом формування професійної компетентності майбутніх педагогів-музикантів. Вона спрямована на розвиток художньо-інтерпретаційних компетенцій, виконавських навичок та набуття практичного досвіду у сфері музичного мистецтва, що реалізується насамперед у процесі опанування інструментальних, вокальних і диригентсько-хорових дисциплін.

Вокально-виконавські освітні компоненти (зокрема, постановка голосу) спрямовані на формування у майбутніх учителів музичного мистецтва комплексу технічних, виконавських і педагогічних знань, умінь та навичок у сфері вокального мистецтва. Це забезпечує здатність до самостійної творчої діяльності, художньо-інтерпретаційної роботи та ефективної вокально-педагогічної практики [1].

Водночас оволодіння вокальним мистецтвом є невід'ємним складником ширшої диригентсько-хорової підготовки, яка спрямована на розвиток професійних компетентностей у сфері хорового виконавства. Ключова мета диригентсько-хорових освітніх компонентів (хорознавство, хоровий клас, хорове диригування) полягає

у формуванні у майбутніх педагогів-музикантів ґрунтовних знань, умінь і навичок у сфері диригентсько-хорового виконавства, розвитку їхніх загальнопрофесійних і фахових компетентностей, мотивації до професійного самовдосконалення, а також у вихованні творчої особистості педагога-музиканта [3, с. 176].

З огляду на це, ефективне формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва вимагає вирішення таких завдань:

- *розвиток вокально-виконавських навичок* – оволодіння технікою вокального звукоутворення, дикції, артикуляції, роботи з диханням та інтонаційної точності;

- *формування художньо-інтерпретаційних умінь* – розвиток здатності до творчого осмислення та виконання вокально-хорових творів з урахуванням стилістичних особливостей та художнього задуму;

- *опанування методики викладання вокального мистецтва* – засвоєння основних педагогічних принципів і методів навчання вокалу та хорового співу, зокрема індивідуальної та колективної роботи з учнями;

- *розвиток диригентсько-хорових компетентностей* – оволодіння основами хорового диригування, навичками роботи з хоровим колективом, аналізу та інтерпретації хорових партитур;

- *формування аналітичних і рефлексивних умінь* – здатність критично оцінювати власну виконавську діяльність, аналізувати хорові твори та знаходити ефективні шляхи вдосконалення вокально-хорової підготовки;

- *розвиток творчої самореалізації* – стимулювання ініціативності, експериментаторського підходу, здатності до імпровізації та створення власних вокально-хорових інтерпретацій;

- *мотивація до професійного самовдосконалення* – формування потреби в постійному розвитку музично-виконавських і педагогічних навичок, розширенні репертуару, ознайомленні з сучасними тенденціями вокально-хорового мистецтва.

Реалізація зазначених завдань вимагає комплексного підходу до формування вокально-хорової та диригентської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва. На нашу думку, він повинен охоплювати напрями, ми виділемо ключові: аналіз і сприйняття виступів видатних музикантів (аналітико-естетичний), удосконалення технічної майстерності (технічна підготовка) та розвиток здатності до творчої інтерпретації музичних творів (творчий підхід).

Наприклад, перший напрям – *аналітико-естетичний* – передбачає вивчення вокальних та диригентських трактувань видатних музикантів шляхом аналізу аудіо- та відеозаписів, відвідування концертів, перегляду постановок опер та

хорових виступів. Такий підхід дозволяє майбутнім педагогам осмислювати стилістичні особливості виконання, відчувати взаємодію між диригентом і хором, аналізувати вокальні техніки та художньо-образне трактування творів. Наприклад, аналіз виконання українських народних пісень та класичних вокальних творів у різних інтерпретаціях дозволяє студентам глибше зрозуміти стилістичні відмінності та виконавські особливості.

Так, прослуховування «*Думи мої, думи мої*» у виконанні Б. Гмирі чи А. Солов'яненка допомагає порівняти відмінності в тембровому забарвленні, диханні та нюансуванні. Аналіз хорового виконання «*Рече та стогне Дніпр широкий*» (обробка Д. Котка) у виконанні Національної академічної капели «Думка» або «*Щедрика*» (обробка М. Леонтовича) у виконанні всесвітньо відомого хору «The King's Singers» дозволяє здобувачам вищої освіти усвідомити роль диригента, хорового балансу та взаємодії голосів.

Окрім того, перегляд оперних постановок, таких як «*Запорожець за Дунаєм*» С. Гулака-Артемовського або «*Наталка Полтавка*» М. Лисенка, допомагає майбутнім педагогам відчувати глибину сценічного втілення вокальних образів, особливості драматургії та емоційного наповнення виконання.

Другий напрям – *технічна підготовка* – передбачає систематичне вдосконалення вокальних та диригентських навичок. Для вокалістів це означає розвиток правильного дихання, дикції, артикуляції, формування тембру, розширення діапазону та роботи з регістрами голосу.

Важливе місце у вокальній підготовці займають вправи на стійкість звукоутворення. Вони сприяють формуванню опори звука, рівності звучання в усьому діапазоні та контролю дихання. До таких творів можна віднести «*Стоїть явір над водою*» (обробка Л. Ревуцького) та «*Дивлюсь я на небо*» (музика В. Заремби).

Не менш значущим є формування дикції та артикуляції, що забезпечує чіткість вимови та виразність виконання. Для цієї мети використовуються твори з динамічною зміною складів та активною артикуляцією, зокрема «*Щедрик*» (обробка М. Леонтовича), «*Ой під вишнею*» (обробка К. Стеценка) та інші.

Розширення діапазону та робота з регістрами голосу є ключовими завданнями для вокалістів. Вправи та твори, що включають перехідні ноти та широкий мелодичний розвиток, допомагають формувати гнучкість голосу. До таких зразків можна віднести «*Їхав козак за Дунай*» (обробка Д. Січинського) та інші.

Для майбутніх учителів музичного мистецтва диригентська майстерність включає освоєння диригентських жестів, точність метроритмічного малюнка, координацію рук, роботу над динамікою,

штрихами та артикуляцією. Важливу роль відіграє практика керування хором, участь у репетиціях та розбір партитур, що допомагає студентам зрозуміти специфіку роботи з колективом.

Отже, технічна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва є невід'ємною складовою їхньої професійної компетентності. Вона охоплює як розвиток вокальних здібностей, так і формування диригентських навичок, що забезпечує гармонійне поєднання виконавської та педагогічної майстерності. Систематична робота над звукоутворенням, дикцією, артикуляцією, розширенням діапазону та освоєнням диригентських технік сприяє підвищенню рівня художньої виразності та професійної впевненості студентів.

З погляду низки дослідників (Л. Варнавська, М. Вікторова, В. Кузьмічова, А. Саймукова), формування вокальної техніки майбутніх учителів музичного мистецтва доцільно здійснювати за допомогою таких методів:

- *концентричний* – поступовий розвиток голосу в зручному діапазоні;
- *фонопедичний* – робота над акустичною ефективністю та енергетичною економічністю голосового апарату;
- *фонетичний* – використання голосних і приголосних складів для вдосконалення артикуляції;
- *пояснювально-ілюстративний* – демонстрація викладачем вокальних технік і прийомів;
- *метод уявного співу* – формування внутрішнього слухового уявлення;
- *технічні вправи* – дихальні, дикційні, артикуляційні, для зняття м'язового напруження, розспівування, вокалізи;
- *творчі методи* – інсценізація музичних творів, драматизація, творча інтерпретація;
- *опанування музично-теоретичними знаннями та самостійна робота* як невід'ємні складники навчального процесу [1, с. 30].

Щодо виконавського репертуару, дослідники наголошують, що доцільно використовувати українську народну пісенну творчість (пісні, балади, колядки, щедрівки, романси), а також вокальні твори вітчизняних і зарубіжних композиторів [1, с. 30]. Наприклад, «*Чорнії брови, карії очі*» (обробка Я. Степового), «*Ой не світи, місяченьку*» (обробка М. Лисенка), «*Ой, ти, дівчино, з горіха зерня*» (музика К. Данькевича, вірші І. Франка), «*Ой на горі та жінці жнуть*» (обробка М. Леонтовича), «*Їхав козак за Дунай*» (обробка Д. Січинського), «*Місяць на небі*» (обробка С. Людкевича), «*Щедрик*» (обробка М. Леонтовича) та інші.

На думку дослідників І. В. Ратинської, Л. В. Соляр, П. М. Яловського, реалізація технічної підготовки здобувачів вищої музично-педагогічної освіти на заняттях з диригентсько-хорових компонентів потребує використання низки специфічних методів, зокрема:

- *вивчення диригентських схем* для точності жестової техніки;
- *гра партитур* як засіб розвитку гармонічного слуху та ритмічного відчуття;
- *спів хорових партій* для занурення у багатоголосся та розуміння хорової фактури;
- *творчі завдання* для розвитку індивідуальної виконавської інтерпретації;
- *самостійна робота* над розбором творів та вдосконаленням диригентських навичок;
- *написання анотацій хорових творів* з метою їх глибшого осмислення;
- *активізація творчої взаємодії між студентами*, що сприяє набуттю практичного досвіду роботи з хоровим колективом [4, с. 249].

Такі методи сприяють не лише формуванню високого рівня технічної майстерності майбутніх педагогів-музикантів, а й розвитку їхніх творчих здібностей і професійної мобільності.

Третій аспект – *творчий підхід* – формування індивідуального виконавського стилю є важливим етапом професійного становлення. Цей аспект спрямований на оволодіння засобами художньої виразності, розвиток здатності до експериментів та творчого переосмислення музичного матеріалу.

Наприклад, інтерпретація українських народних пісень і класичних вокальних творів може варіюватися залежно від виконавського задуму, тембрового забарвлення голосу та індивідуального художнього бачення.

До прикладу, робота над «*Ой чий то кінь стоїть*» (обробка М. Лисенка) дозволяє експериментувати з динамікою, нюансуванням та фразуванням, що допомагає знайти власне звукове трактування твору. Виконання «*Місяць на небі*» (обробка А. Авдієвського) може бути реалізоване як у класичному академічному стилі, так і в більш камерній, ліричній манері.

У диригентській практиці особливу увагу слід приділяти індивідуальній інтерпретації хорових творів. Виконання «*Гей, пливе кача*» (обробка Б. Лятошинського) вимагає особливого підходу до роботи з динамічними контрастами, темповими нюансами та тембровою палітрою хору.

Також важливим є імпровізаційний підхід у роботі з музичним матеріалом. Це може проявлятися у варіативності мелодичних оздоблень, використанні різних штрихів у вокальній подачі чи створенні власних обробок народних пісень.

Комплексне поєднання цих трьох аспектів сприяє формуванню високопрофесійних виконавців і педагогів, які здатні не лише досконало володіти вокально-хоровими та диригентськими навичками, а й творчо підходити до роботи з учнями та хоровими колективами.

І. В. Ратинська, Л. В. Соляр, П. М. Яловський наголошують, що підвищенню ефективності музично-виконавської підготовки майбутніх учите-

лів музичного мистецтва сприятиме використання ділових ігор та тренінгів. Зокрема, ділові ігри «*Я-диригент*» і «*Я-вокаліст*» сприяють розвитку особистісного потенціалу здобувачів вищої освіти, а також формуванню в них практичних механізмів здійснення музично-виконавської та музично-освітньої діяльності [4, с. 249–250].

Тренінги, що використовуються в процесі навчання, спрямовані на вдосконалення технічних, комунікативних та творчих навичок майбутніх педагогів. Тренінг «*Емоційна виразність у виконавстві*» допомагає студентам працювати над передачею емоційного змісту музичних творів, використовуючи міміку, жести та інтонаційні засоби. Тренінг «*Взаємодія диригента з хором*» дозволяє учасникам відпрацювати невербальну комунікацію, координацію рухів та розуміння ролі жестової виразності у керуванні хоровим колективом.

Важливо зазначити, що невід'ємною складовою процесу формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва є самостійна робота. Вона спрямована на постійне самовдосконалення, розвиток виконавської техніки та індивідуальних творчих здібностей. Зміст самостійної роботи охоплює аналіз вокальних і диригентських записів, опрацювання технічних вправ, вивчення нотного матеріалу, підготовку до концертних виступів та участь у творчих проектах.

Висновки і пропозиції. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва є багатогранним процесом, що поєднує музично-виконавську, педагогічну та творчо-інтерпретаційну підготовку. Ефективне оволодіння вокально-хоровою та диригентською майстерністю вимагає комплексного підходу, який охоплює аналітико-естетичний, технічний та творчий аспекти навчання.

Аналіз і сприйняття виконавської майстерності видатних музикантів сприяють розвитку художнього смаку, розширенню музичного світогляду та формуванню професійного мислення. Технічна підготовка забезпечує оволодіння необхідними навичками звукоутворення, артикуляції, дикції та роботи з диханням, що є основою якісного виконання музичних творів. Водночас творчий підхід формує індивідуальний виконавський стиль, розвиває здатність до експериментів, художнього осмислення та імпровізації.

У межах дослідження визначено основні напрями такої підготовки та розглянуто ефективні методи навчання, запропоновані провідними фахівцями, що сприяють розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. Запропонований комплексний підхід поєднує аналітичне осмислення виконавської майстерності, технічне вдосконалення вокально-хорових і диригентських навичок, а також творчу інтерпретацію музичних творів.

Реалізація цих напрямів у освітньому процесі не лише сприяє формуванню високого рівня виконавської майстерності, а й розвиває педагогічну рефлексію, здатність до самостійної творчої роботи та інноваційний підхід у викладанні вокально-хорових і диригентських дисциплін. Таким чином, створюється міцне підґрунтя для професійного зростання майбутніх музичних педагогів, що відповідає сучасним вимогам музично-педагогічної освіти та сприяє їхній успішній самореалізації у професійній діяльності.

Список використаної літератури:

1. Кузьмічова В. Формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі «Постановка голосу». *Професійна мистецька освіта*. Вип. 2. 2021. С. 28–34 URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/5456> (дата звернення: 21.02.2025).
2. Мороз М. О. Теоретичні та методичні основи формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки у педагогічному коледжі: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2020. 398 с.
3. Пухальський Т. Д. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя музики засобами диригентсько-хорових дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ, 2019. 307 с.
4. Ратинська І. В., Соляр Л. В., Яловський П. М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вивчення музично-виконавських дисциплін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022 р., № 81. С. 247–251 URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/81/46.pdf> (дата звернення: 23.02.2025).
5. Савченко Р. А. Теорія і методика формування музично-педагогічної компетентності майбутніх вихователів та музичних керівників дошкільних навчальних закладів: автореф. дис. ... д. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2014. 43 с.
6. Ткаченко Т. В. Уміння психотехніки як засіб професійної підготовки майбутнього вчителя. *Педагогічні засади сучасної професійної підготовки у вищих навчальних закладах*: зб. наук. праць. Харків: Стиль-Іздат, 2006. С. 305–311.
7. Юдзіонюк Н. М. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя в музично-інтерпретаційній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Ізмаїльський держ. гум. ун-т. Ізмаїл, 2011. 216 с.

Tsekhmistro O., Kolesnikova M., Bashevskiy Ye. Formation of professional competence of future music teachers in the process of vocal-choral and conducting mastery

The article is dedicated to defining the essence and content of the professional competence of future music teachers as a key aspect of their pedagogical training.

It has been proven that professional competence is an integrative formation that combines musical performance skills, methodological training, communication abilities, and the capacity for creative self-realization. It has been determined that the quality of professional training for musician-pedagogues depends on their level of musical culture, ability for artistic interpretation of works, and effective use of modern pedagogical technologies in the educational process.

Particular attention is paid to the role of vocal-choral and conducting training in shaping the professional competencies of future music educators. The educational components that contribute to the development of vocal-performance skills, artistic-interpretive abilities, teaching methodology of vocal art, and choral-conducting competencies are examined. The main tasks and directions for the formation of vocal-choral and conducting mastery are outlined, including the analysis and perception of performances by outstanding musicians (analytical-aesthetic aspect), improvement of technical mastery (technical training), and the development of the ability for creative interpretation of musical works (creative approach).

The significance of modern pedagogical technologies in the training of future music teachers and their ability to adapt to changes in the artistic and educational space is analyzed. The issue of integrating innovative methodologies into the educational process is highlighted, contributing to the enhancement of the performance skills of higher education students and their ability for professional self-improvement.

The author substantiates the importance of a systematic approach to professional training, encompassing theoretical knowledge, practical skills, and the artistic-aesthetic development of students. The conclusion is made about the necessity of a comprehensive approach to developing professional competence, which will contribute to effective pedagogical activity and the creative self-realization of future music teachers.

Key words: professional competence, music teacher, vocal-choral mastery, choral-conducting training.